

MANIFEST Nj. V. KRALJA

PORUKA Nj. V. KRALJICE MARIJE

Nj. V. Kralj Petar II uputio je putem londonskog radija sledeći manifest Svome narodu povodom Nove 1942 godine

Povodom Svoga rodjendana Nj. V. Kraljica Marija uputila je putem londonskog radija našem narodu sledeću poruku

Jugosloveni!

Završila se jedna godina koja će biti zapisana krvavim slovima u istoriji čovečanstva i Južnih Slovena.

Sudbina Mi je odredila da o našoj državi brinem iz inostranstva za vreme ovoga rata, ali sam u mislima uvek sa Svojim narodom, sa svima vama, bez razlike plemena i vere, bez razlike staleža. Ja smatram da Mi je Promisao Božja odredila da oličim u Sebi naslednika svih naših narodnih kraljeva i da, kao potomak Karadjordja, završim delo svoga deda Petra I Oslobođioca i Oca svoga Aleksandra I Ujedinitelja.

Pokraj svih naših nesreća, ulazim u novu godinu rata sa nadom da će Mi svemogući Bog odrediti da se vedra čela vratim u Svoju zemlju, kao što se i Moj Otac pobeđnički vratio.

Moja misao, pri ulasku u novu godinu, ostaje: Jugoslavija. Samo u njoj mogu biti ujedinjeni, slobodni i srećni svi Srbi, Hrvati i Slovenci.

Ono što se danas u našoj zemlji događa tvorevina je prolazna neprijateljstva našeg naroda.

Večno je međutim pravo Južnih Slovena na ovaj deo Evrope. Vekovna je potreba za naš narod ono što je Moj Otac stvorio, i sto ću Vam i Ja sačuvati: Jugoslavija.

Petar II.

Današnji dan dočekujem daleko od svoje Otadžbine i daleko od naroda sa kojim sam i srcem i sudbinom tako blisko vezana.

Moje su misli danas prvo upućene majkama u našoj zemlji, tim divnim ženama koje su odgajale čestite karaktere i valjane borce. Ja znam da mnogima od njih srce krvari zbog izgubljenih dragih bića, i hoću da im kažem da je njihov bol i Moj bol.

Okdužena Svojim sinovima, Ja neprestano mislim na onu našu siročad koja, bez oca ili bez matere, dočekuju velike praznike bez radosti i bez osmeha,—na te nevine male žrtve čije fizičke patnje uvećava tuga zbog odsutnog ili zanavek izgubljenog roditelja. Sutra, u oslobođenoj domovini, oni će biti deca Moja i deca celoga naroda.

U staranju o njima i u zaceljivanju ranâ sutra će više no ikad biti ujedinjeni Kruna i Narod.

GOVOR NJEGOVOG VELICANSTVA KRALJA

Tekst govora koji je Nj. V. Kralj Petar II održao 17.XII.1941 na rucku priredjenom u čast Nj. V. Kralja od strane Defence Public Interest Committee

Meni je zadovoljstvo što danas mogu govoriti o svojoj zemlji pred ovolikim skupom. Zahvaljujem Lordu Nathan-u i njegovom Odboru što su mi dali tu priliku.

Znam da će vas zanimati da čujete jedno stvarno izlaganje o Jugoslaviji u toku 1940 i na početku 1941 godine pred velike događaje, o okolnostima pod kojima se izvršila značajna promena ovoga proleća, kao i o očekivanjima Moga naroda i Mojim u pogledu sutrašnjice.

Odmah da učinim jednu napomenu. Ima u svetu dosta ljudi sklonih da sve stvari i odnose cene merilima koja važe u njihovoj sopstvenoj zemlji. Oni iskreno veruju da narodi svuda žive i deluju pod istim društvenim i političkim uslovima kakvi su kod njih. Međutim, države nisu svuda uređene po istom kalupu, a narodi imaju svoju posebnu društvenu i političku klimu.

Kakva je krajem 1940 godine bila klima moje zemlje?

PONOR IZMEDJU NAMESNIČKOG REZIMA I NARODA.

Jugoslavijom vlada Namesništvo od tri člana, a od njih samo jedan vrši isključiv uticaj na upravljanje državom. Narodno predstavništvo ne funkcioniše, iz prostog razloga što Skupština ne postoji, a od Senata ima samo jedan oktroisan zametak bez ikakve moguće uloge. U Vladi su stvarno, sa ovlašćenjem narodnim, zastupljeni Hrvati i Slovenci, preko svojih najvećih stranaka i najznačajnijih političkih ljudi; Srbe iz Srbije i Crne Gore predstavlja samo formalno nekoliko ličnosti bez ikakvog političkog ugleda, nametnutih od nepopularnog Namesništva i vrbovanih po vrlo čudnim merilima. Stampa je ne samo kontrolisana, već i dirigovana u najpunijoj meri: listovi su primorani da donose kao svoje, bez ikakve napomene, uvodnike i komentare koje im šalju ministarstva. Javno mišljenje, koje nema mogućnosti da se manifestuje ni izborima ni pisanom rečju, potpuno je prigušeno. Budžet zemlje od šesnaest miliona duša propisuje Vlada, a narod koji snosi sve poreske terete čak ni u tome nema pravo reči ni nadzora. Ako bi neko hteo da proučava kako se utiru putevi revolucijama, dovoljno je da analizira društvenu i političku situaciju Jugoslavije za vreme Namesničkog režima.

Taj način vladanja nije odgovarao osećanjima i idejama jednoga naroda koji je svoju državu sam stvorio i sâm je izgradjivao. To je bio prvi veliki uzrok nezadovoljstva.

Isto se tako malo vodilo računa o narodnim osećanjima i u vodjenju spoljne politike.

Moj Otac nijednoga trenutka nije gubio iz vida gde je mesto našeg naroda u međunarodnoj zajednici. Bio je svestan činjenice da je Jugoslavija ponikla iz jednoga rata iz koga su kao pobeđnice izašle, sa Srbijom, u prvom redu Engleska, Francuska i Sjedinjene američke države,—one iste čovečne i plemenite nacije iz čije će se pobeđe ponovo roditi sloboda naroda ugnjetenih kao što je Moj. Moj Otac je nastojao da se uspostavi što tešnja zajednica sa balkanskim državama i državama Srednje Evrope. Ta spoljna politika, započeta od Moga Oca i poštovana sve do njegove pogibije, odgovarala je nacionalnim interesima i narodnim osećanjima.

Namesnički režim načinio je kobnu grešku kad je, ispočetka bojažljivo i skriveno, a posle sve otvorenije, stao napuštati taj pravac spoljne politike Jugoslavije. Prvo su ohladnele naše veze sa Francuskom; zatim je prećutno olabavljena i upropašćena Mala antanta, i Čehoslovačka u svojoj dugoj agoniji imala je sve simpatije naroda, ali ne i potrebnu podršku naše države; potom je, sasvim prirodno, bez protesta pušteno da Italija zauzimanjem Albanije naruši neprikosnovenno načelo da Balkan pripada samo

balkanskim narodima; najzad je, ako ne formalno a ono stvarno, napušten i Balkanski pakt. Prvo iz neodlučnosti, a potom iz straha, tadašnji upravljači Jugoslavije okrenuli su ledja tradicionalnim prijateljstvima, i hteli da od očiglednih zavojevača Balkana načine prijatelje. Ta spoljna politika kratkovidosti i straha nagonila je Namesnički režim na sve nečasnije ustupke prema silama Osovine, i Jugoslavija je stala u red onih država koje su, prema jednoj čuvenoj reči, hranile Krokodila što ih je redom jeo.

Ta politika bila je drugi veliki uzrok nezadovoljstva. Sažeto rečeno, i u pogledu unutrašnje i u pogledu spoljne politike stajao je ponor između Namesničkog režima i naroda.

MORALNO UZNESENJE NASE NACIJE.

Kad je Jugoslavija ostala sama, bez prijatelja, opkoljena skoro sa svih strana, bespomoćna,—stari vekovni neprijatelj, čije se lice pokatkad menjalo ali mu je duša ostajala nepromenjena ista, otkrio se najzad opet i, kao onaj demon iz bajke, od Moga naroda zatražio dušu.

Odgovor znate. Taj odgovor uveliko je iznenadio svet, ali ne i one retke ljude koji poznaju Moj narod.

Jedna od karakteristika Srba jeste njihova sposobnost trpljenja. Oni su u stanju, da godinama podnose svakojače male i velike nevolje, sa stoicizmom kome ih je naučilo teško životno iskustvo, sa strpljivošću koja je uvek okrenuta budućnosti, sa verom da će najzad ipak pobediti dobro;—nismo mi uzalud ogranak

velikog i mističnog slovenskog stabla. Time se daje u mnogome objasniti ono prividno mirovanje Moga naroda i pored svega dubokog neslaganja sa unutrašnjom političkom režima.

Ali pored te sposobnosti trpljenja, naš narod raspolaže i jednom životnom dinamikom kao malo koji drugi narod. Kad oseće da je ugrožena njihova duša, njihova nacionalna čast, Srbi progovaraju na način koji ne vodi računa ni o oportunitetu ni o ozbiljnosti žrtava koje će pasti. U četrnaestome veku, Srbi se nisu hteli prikloniti sili koja je dolazila tada sa Istoka i ropskom pokornošću sačuvali neku prividnu državnu nezavisnost: primili su borbu sa beskrajno nadmoćnijim neprijateljem i bili vojnički poraženi na Kosovu. Ali je od toga moralnog uzdizanja cele jedne nacije načinjen kosovski mit. Posle toga teškog vojnčkog poraza srpski narod je nekoliko vekova bio u turskom ropstvu, ali je neprestano dizao krvave ustanke protiv zavojevača, sve dok ga nije oslobodila revolucija koju je počeo Moj čukunded Karadjordje.

Da, više od četiri stoleća živeli su Srbi bez svoje nacionalne države, ali su se za sve to vreme borili i pevali o Kosovu. Tako je stvoreno kod Srba ono što se naziva kosovskim duhom. Ljudi koji ne vole Srbe kažu pokatkad s prezrenjem da su oni jedini narod na svetu koji proslavlja dan svoga poraza. Jest, Srbima sinu oči od ponosa kad čuju za Kosovo. Ali pominjući Kosovo ne slave Srbi svoj strašni vojnički slom, već svoje moralno uznesenje, koje im je dalo snage da stotinama godina izdrže u jednoj teškoj i neravnoj borbi. Naše Kosovo nije ono što je Vaterlo za Francuse ili Marna za Nemce. Kosovski duh—to je suprotno duhu kapitulacije, to je ona neukrotiva moralna snaga koja je sprečila malu Srbiju da primi nečasne uslove austro-ugarskog ultimatumâ 1914 godine, to je duh koji i danas veje po brdima i planinama Moje zemlje i pred kojim su nemoćne oklopljene divizije i avioni za obrušavanje.

Dvadeset petog marta ove godine predstavnici jugoslovenske Vlade i Namesništva potpisali su u Beču pristupanje Jugoslavije Trojnome paktu. To je značilo ustaljenje zlog stanja u zemlji, prilazjenje Jugoslavije taboru neprijatelja ljudske slobode i odricanje od svoje nacionalne nezavisnosti.

Toj sramotnoj kapitulaciji protivile su se sve srpske stranke bez razlike; po svima znacima se videlo da narod sa ogorčenjem govori i o samoj mogućnosti neke političke saradnje sa Osovinom; u vojsci se zapažalo negodovanje i komešanje. Pa ipak, verovatno zavedeni mišlju na onu sposobnost trpljenja koju sam pomenuo, Vlada i Namesništvo rešili su da predju preko svega toga.

UZVISENE POBUDE DVADESET SEDMOG MARTA.

Ali je narod osetio da njegovome trpljenju mora biti kraj, jer je sama njegova duša bila ugrožena. I narod nije primio odluku Vlade i Namesništva o pristupanju Jugoslavije silama Osovine.

U zoru 27 marta progovorio je onaj besmrtni kosovski duh, koji se nama javlja u svima našim teškim nacionalnim krizama savesti. Narod je oterao Vladu koja mu je dušu iznela na tržište.

Sa naročitom upornošću ističem u a r o d kad govorim o tome istorijskom događaju. Svesti državni udar od 27 marta u red nekog pronuncijamenta, pogrešno je i nepravedno. Ko god poznaje Moj narod, uvidjao je da on nikad neće moći da primi diktat sile koja mu oduzima dušu. Znao se sa izvesnošću aksioma da će Vlada potpisnica Trojnog pakta biti oborena prekonoc. Ko će tu ulogu uzeti na sebe, nije bilo jasno; ali da će to

(Nastavak na str. 3.)

NJ. V. KRALJ PETAR II.

SLUŽBENI DEO

ZVANIČNA DOKUMENTA O PROMENI KRALJEVSKE VLADE

PISMO Nj. V. KRALJA

Gospodine Pretsedniče,
Ministri koji se nalaze u Londonu, predstavnici svih političkih grupa, podneli su Mi juče zajedničku ostavku. Iz razgovora sa njima, kao i iz razgovora koji sam imao sa Vama poslednji put, proizlazi da je onemogućena svaka dalja saradnja između njih s jedne strane i Vas s druge strane.

Našu zemlju, koja je ostala bez ikakvog Predstavničkog tela, danas predstavljaju Kruna i političke grupe zastupljene u Vladi. Zato sam Ja morao pri sastavljanju Vlade pre svega nastojati da u njoj budu zastupljene sve političke grupe.

Za novoga predsednika naznačio sam g. Slobodana V. Jovanovića, dosadašnjeg potpredsednika Ministarskog saveta.

Zahvaljujući Vam na dosadašnjoj Vašoj saradnji, izražavam svoju izvesnost da će Otadžbina i Kruna i dalje uvek moći da računaju na Vas.

PETAR, s.r.
Armiskom djeneralu G. Dušanu Simoviću,
predsedniku Ministarskog saveta na raspoloženju.

KRALJEVSKI UKAZI

MI

PETAR II

po milosti Božjoj i volji narodnoj
KRALJ JUGOSLAVIJE

Pošto su Nam podneli ostavke:

Potpredsednik Ministarskog saveta i Ministar pošta, telegrafa i telefona KRNJEVIĆ Dr. JURAJ,

Potpredsednik Ministarskog saveta i Ministar pravde JOVANOVIĆ V. SLOBODAN,

Potpredsednik Ministarskog saveta i Ministar gradjevinarstva KREK Dr. MIHO,

Ministar inostranih poslova NINČIĆ Dr. MOMČILO,

Ministar saobraćaja GROLA MILANA,

Ministar finansija SUTEJ Dr. JURAJ,

Ministar socijalne politike i narodnog zdravlja BUDISAVLJEVIĆ Dr. SRDJAN,

Ministar poljoprivrede i Ministar snabdevanja i ishrane ČUBRILOVIĆ Dr. BRANKO,

Ministar šuma i ruda BANJANIN JOVAN,

Ministar bez portfelja GAVRILOVIĆ Dr. MILAN,

Rešili smo i rešavamo da se razreše od dosadašnje dužnosti i stave na raspoloženje:

Pretsednik Ministarskog saveta, Ministar unutrašnjih poslova i Ministar vazduhoplovstva i mornarice SIMOVIĆ T. DUŠAN,

Potpredsednik Ministarskog saveta i Ministar pošta, telegrafa i telefona KRNJEVIĆ Dr. JURAJ,

Potpredsednik Ministarskog saveta i Ministar pravde JOVANOVIĆ V. SLOBODAN,

Potpredsednik Ministarskog saveta i Ministar gradjevinarstva KREK Dr. MIHO,

Ministar inostranih poslova NINČIĆ Dr. MOMČILO,

Ministar vojske ILIĆ S. BOGOLJUB,

Ministar saobraćaja GROLA MILANA,

Ministar finansija SUTEJ Dr. JURAJ,

Ministar prosvete TRIFUNOVIĆ MILOŠ,

Ministar socijalne politike i narodnog zdravlja BUDISAVLJEVIĆ Dr. SRDJAN,

Ministar poljoprivrede i Ministar snabdevanja i ishrane ČUBRILOVIĆ Dr. BRANKO,

Ministar šuma i ruda BANJANIN JOVAN,

Ministri bez portfelja JEVTIĆ BOGOLJUB, GAVRILOVIĆ Dr. MILAN, KOSANOVIĆ Dr. SAVA, MARKOVIĆ Dr. BOŽIDAR i SNOJ FRANC.

POSTAVLJAMO

za Pretsednika Ministarskog saveta i Ministra unutrašnjih poslova JOVANOVIĆ V. SLOBODANA, dosadašnjeg Potpredsednika Ministarskog saveta i Ministra pravde,

za Potpredsednika Ministarskog saveta i Ministra pošta, telegrafa, i telefona KRNJEVIĆ Dr. JURAJ, dosadašnjeg Potpredsednika Ministarskog saveta i Ministra pošta, telegrafa i telefona,

za Potpredsednika Ministarskog saveta i Ministra gradjevinarstva KREKA Dr. MIHA, dosadašnjeg Potpredsednika Ministarskog saveta i Ministra gradjevinarstva,

za Ministra inostranih poslova NINČIĆ Dr. MOMČILA, dosadašnjeg Ministra inostranih poslova, vazduhoplovstva MIHAILOVIĆ M. DRAGOLJUBA, generalštabnog brigadnog generala,

za Ministra saobraćaja GROLA MILANA, dosadašnjeg Ministra saobraćaja,

za Ministra finansija i Ministra trgovine i industrije SUTEJA Dr. JURAJ, dosadašnjeg Ministra finansija, za Ministra prosvete TRIFUNOVIĆ MILOŠA,

dosadašnjeg Ministra prosvete,

za Ministra pravde GAVRILOVIĆ Dr. MILANA, dosadašnjeg Ministra bez portfelja,

za Ministra socijalne politike i narodnog zdravlja, BUDISAVLJEVIĆ Dr. SRDJANA, dosadašnjeg Ministra socijalne politike i narodnog zdravlja,

za Ministra poljoprivrede i Ministra snabdevanja i ishrane ČUBRILOVIĆ Dr. BRANKA, dosadašnjeg Ministra poljoprivrede i Ministra snabdevanja i ishrane,

za Ministra šuma i ruda BANJANINA JOVANA, dosadašnjeg Ministra šuma i ruda,

za Ministra bez portfelja JEVTIĆ BOGOLJUBA, dosadašnjeg Ministra bez portfelja,

za Ministra bez portfelja KOSANOVIĆ Dr. SAVU, dosadašnjeg Ministra bez portfelja,

za Ministra bez portfelja MARKOVIĆ Dr. BOŽIDARA, dosadašnjeg Ministra bez portfelja,

za Ministra bez portfelja SNOJA FRANCA, dosadašnjeg Ministra bez portfelja.

Naš Pretsednik Ministarskog saveta neka izvrši ovaj ukaz.

PETAR s.r.
11 januara 1942.
u Londonu.

Pretsednik Ministarskog saveta,
SLOBODAN JOVANOVIĆ s.r.

MI

PETAR II

po milosti Božjoj i volji narodnoj
KRALJ JUGOSLAVIJE

na predlog Našeg Pretsednika Ministarskog saveta
POSTAVLJAMO

za zastupnika Ministra vojske i Ministra mornarice i vazduhoplovstva JOVANOVIĆ V. SLOBODANA, Pretsednika Ministarskog saveta i Ministra unutrašnjih poslova,

za zastupnika Ministra prosvete GROLA MILANA, Ministra saobraćaja.

Naš Pretsednik Ministarskog saveta neka izvrši ovaj ukaz.

PETAR s.r.

11 januara 1942.

u Londonu.

Pretsednik Ministarskog saveta,

Slobodan Jovanović s.r.

ZVANIČNO SAOPŠTENJE

Zaključak Atlantske Povelje, ulazak Sjedinjenih Američkih Država u rat i skorašnji uspesi demokratskih Sila protivu Osovine u Evropi i Africi zahtevaju da sve Savezničke Vlade sve više i više obraćaju pažnju na pitanja političke i ekonomske organizacije posleratne Evrope.

U raspravljanju tih pitanja, Kraljevina Jugoslavija ima da uzme važnu i tešku ulogu, pa je bitno da Jugoslovenska vlada bude ne samo verni predstavnik cele zemlje i da bude kadra da govori autoritativno u ime Srba, Hrvata i Slovenaca, već i time jaka u pravu da uzme učešća u političkim diskusijama koje nailaze, a povodom važnih problema koji bi se pojavili.

Zadatak koji sada stoji pred Jugoslovenskom vladom zaista je drugojačije prirode nego onaj koji je stajao pred njom u vremenu njenog prvobitnog obrazovanja u martu 1941 godine, kada se neposredni problem čisto vojničke prirode sastojao u tome kako da se odbrani

zemlja od neizazvanog prepada napadača. Danas je zadatak Vlade, u svojoj bitnosti, političke prirode, pa je prema tome celishodnije da i njeno predsedništvo bude u rukama političara.

Politika jugoslovenske Vlade prema Silama Osovine, u odnosu na promenu 27 marta 1941 i u odnosu na nepokolebljiv otpor jugoslovenske vojske i naroda protivu brutalne tiranije napadača, ostaje potpuno nepromenjena. Kao što želi da potvrdi svoj nepokolebljivi otpor prema Silama Osovine i svoju odlučnu volju da svim svojim naporima doprinese sve što može zajedničkoj pobjedi i oslobodjenju Jugoslavije, tako isto ona želi da izjavi svoju rešenost da i dalje ukazuje svu moguću pomoć svojoj herojskoj vojsci koja se sada bori pod vodstvom velikog borca djenerala Draže Mihailovića protivu daleko nadmoćnijih neprijateljskih snaga. Imenujući djenerala Dražu Mihailovića za ministra vojnog u novom kabinetu, Vlada daje izraza svome nepokolebljivom pouzdanju u pobjedu pravde stvari za koju se bore njeni vojnici i svojoj punoj solidarnosti sa njima.

Zamenjivanje vojne ličnosti političkom ličnošću na čelu vlade sa načelnog gledišta povlači za sobom zamenjivanje dosadašnjeg predsednika Vlade djenerala g. Simovića jednom političkom ličnošću. Zbog toga je Nj. V. Kralj Petar imenovano dosadašnjeg Potpredsednika Vlade g. Slobodana Jovanovića, koji uživa punu podršku svih političkih stranaka, za novog Pretsednika Ministarskog saveta.

Generalu Simoviću, čije su znatne usluge državi za vreme jednog teškog perioda, a osobito za vreme promene od marta 1941 dobro poznate, ponudjen je jedan položaj od velike važnosti za produženje i razvijanje ratnog napora Jugoslavije.

Nova Vlada će isto tako produžiti da radi na stalnom razvijanju sloge i solidarnosti između Srba, Hrvata i Slovenaca i na suzbijanju upornih i podmuklih napora Osovinskih Sila da poseju razdor među njima.

Nepokolebljivi u tome duhu, Srbi Hrvati i Slovenci ostaće isto tako nepokolebljivi i u svojoj borbi, ruku pod ruku, sa svojim velikim Saveznicima.

KRALJEVSKE UREDBE

MINISTARSTVO UNUTRAŠNJIH POSLOVA
KRALJEVINE JUGOSLAVIJE

Br 137./41.

MI

PETAR II

po milosti Božjoj i volji narodnoj
KRALJ JUGOSLAVIJE

Na predlog našeg Ministra unutrašnjih poslova, a po saslušanju našeg Ministarskog saveta, rešili smo i rešavamo da se na osnovu Uredbe o izmenama postojećih propisa i donošenja novih od 16 septembra 1939 godine propiše sledeća Uredba sa zakonskom snagom:

Clan 1.

Jugoslovensko-državljanstvo mogu steći po svojoj molbi i oni italijanski državljani, koje ne obuhvata vojna obaveza a jugoslovenske su narodnosti i poreklom su iz Julijske Krajine, ako su svojim držanjem i radom izričito dokazali svoja nacionalna osećanja i privrženost Kraljevini Jugoslaviji.

Clan 2.

Porodice svih onih lica stranog državljanstva, a jugoslovenske narodnosti, koja su stekla i koja će steći naše državljanstvo stiču takodje jugoslovensko državljanstvo po § 19. Zakona o državljanstvu Kraljevine Jugoslavije.

Clan 3.

Po molbama, podnešenim u slučajevima predviđenim u članu 1. ove Uredbe, donosiće rešenje Ministar unutrašnjih poslova po slobodnoj oceni.

Clan 4.

Pitanje opštinske pripadnosti državljanina, koji je stekao državljanstvo na način predviđen u članu 1. i 2. ove Uredbe rešiće se posebnom uredbom Ministra unutrašnjih poslova, odnosno Bana Banovine Hrvatske.

Clan 5.

O stečenom državljanstvu izdaje uverenje Ministar unutrašnjih poslova, odnosno Ban Banovine Hrvatske.

Clan 6.

Lica koja su stekla državljanstvo po ovoj Uredbi i Uredbi Br: 1. od 26 maja 1941 godine oslobadjaju se plaćanja državne takse.

Clan 7.

Ovlašćuje se Ministar, unutrašnjih poslova da uredbom donese bliže odredbe o izvršenju ovog zakona.

Clan 8.

Ova Uredba stupa na snagu sa danom potpisa. U Londonu 18 decembra 1941 godine.

PETAR s.r.

Pretsednik Ministarskog saveta,
Ministar unutrašnjih poslova,
Ministar vazduhoplovstva i mornarice i zastupnik Ministra vojske,
Armiski General, D. T. Simović, s.r.

Potpredsednik Ministarskog saveta,
ministar pošta, telegrafa i telefona,
Dr. Juraj Krnjević, s.r.

Potpredsednik Min. saveta, Ministar pravde i zastupnik Ministra prosvete, Slobodan Jovanović, s.r.

Potpredsednik Ministarskog saveta, Ministar gradjevinarstva, Dr. Miho Krek, s.r.

Ministar inostranih poslova, Dr. Momčilo Ninčić, s.r.

Ministar saobraćaja, Milan Grol, s.r.

Ministar finansija i zastupnik Ministra trgovine i industrije, Dr. Juraj Sutej, s.r.

Ministar poljoprivrede i Ministar snabdevanja i ishrane, Dr. Branko Čubrilović, s.r.

Ministar socijalne politike i narodnog zdravlja, Dr. Srdjan Budisavljević, s.r.

Ministar šuma i rudnika, Jovan Banjanin, s.r.

KRALJEVSKI UKAZI

MI

PETAR II

po milosti Božjoj i volji narodnoj
Kralj Jugoslavije

Na predlog Našeg Pretsednika Ministarskog saveta, Ministra vojske, mornarice i vazduhoplovstva rešili smo i rešavamo:

da se stavi van snage Ukaz S.K.Br.:73. od 21. avgusta 1941. god., s tim, da svi poslovi predviđeni Uredbom V.K.Br.:82. od 21. avgusta 1941. god. o ustanovljenju Ministarstva vazduhoplovstva i mornarice pređu u delokrug rada Ministarstva vojske, mornarice i vazduhoplovstva.

Pretsednik Ministarskog saveta i Ministar vojske neka izvrši ovaj Ukaz.

PETAR s.r.

Dj.Br: 55

14 januara 1942. god.

London.

Pretsednik Ministarskog saveta,
Ministar unutrašnjih poslova, zastupnik Ministra vazduhoplovstva i mornarice i zastupnik Ministra vojske,
Slobodan Jovanović s.r.

MI

PETAR II

po milosti Božjoj i volji narodnoj
Kralj Jugoslavije

Na predlog Našeg Pretsednika Ministarskog saveta i Ministra vojske rešili smo i rešavamo:

da se ustanovi Ministarstvo vojske, mornarice i vazduhoplovstva.

Pretsednik Ministarskog saveta i Ministar vojske neka izvrši ovaj Ukaz.

PETAR s.r.

Dj.Br: 56

14 januara 1942. god.

London.

Pretsednik Ministarskog saveta,
Ministar unutrašnjih poslova, zastupnik Ministra vazduhoplovstva i mornarice i zastupnik Ministra vojske,
Slobodan Jovanović s.r.

MI

PETAR II

po milosti Božjoj i volji narodnoj
Kralj Jugoslavije

Na predlog Našeg Pretsednika Ministarskog saveta, i Ministra vojske, mornarice i vazduhoplovstva rešili smo i rešavamo:

da se ukine zvanje Pomoćnika Vrhovnog komandanta Pretsednik Ministarskog saveta i Ministar vojske, mornarice i vazduhoplovstva neka izvrši ovaj Ukaz.

PETAR s.r.

Dj.Br: 53

14 januara 1942. god.

London.

Pretsednik Ministarskog saveta,
Ministar unutrašnjih poslova, zastupnik Ministra vojske, mornarice i vazduhoplovstva,
Slobodan Jovanović s.r.

MI

PETAR II

po milosti Božjoj i volji narodnoj
Kralj Jugoslavije

Na predlog Našeg Pretsednika Ministarskog saveta i Ministra vojske, mornarice i vazduhoplovstva rešili smo i rešavamo:

da se postave:
za šefa Vojnog kabineta djeneralštabni major Knežević L. Živan, do sada komandant gardijskog bataljona;

(Nastavak na str. 4)

PRAVO JUGOSLAVIJE NA OPSTANAK I BLISTAVU BUDUĆNOST

Završetak govora Nj. V. Kralja

(Nastavak sa str. 1.)

neko uraditi, da će u tom trenutku, i vrlo odlučno, narod kroz nekoga morati da progovori, bilo je sasvim sigurno. Postojala je opasnost da nezadovoljstvo bukne vulkanski, bez plana. Program je bio celoga naroda, a izvodjenje su uzeli na sebe oni koji su uvek prvi, pokoljenje jedva starije od mene, mladi i srednji kadar jugoslovenske vojske. Uzvišenost pobuda tih izvršilaca pokazuje se i u tome što su već onoga dana svoju ulogu sveli na budne stražare novoga stanja, a upravljanje zemljom predali političkim predstavnicima celoga jugoslovenskog naroda i višim vojnim starešinama.

ZRTVE ZA ČAST I SLOBODU.

Posle toga, Nemačka je napala našu zemlju iznenada, na najosetljivijem mestu, polazeći sa bugarske granice. Svima nama bilo je od početka jasno da ćemo u toj borbi sa nemačkim džinom mi morati da podlegnemo i da se može govoriti samo o kraćem ili dužem trajanju našeg otpora. Pri svem tom, Moj se narod nije predomislio pri konačnom određivanju svoga stava u martu ove godine. Iako se mase Mojih sunarodnika svakodnevno streljaju i vešaju, iako su stotine sela i gradova pretvoreni u ruševine, iako su patnje bezmerne, taj narod se ni danas ne kaje što se 27 marta opredelio za čast i slobodu. Čak i da je mirno podneo odluku koju mu je hteo da nametne Nemački režim, Moj narod ne bi sačuvali državnu nezavisnost, kao što je nisu sačuvali ni Mađarska, ni Rumunija, ni Bugarska. Naprotiv, taj narod bi danas bio nagnan da kao tuđ sluga lije svoju

krv na ruskome frontu i da se bori protiv Engleske i Sjedinjenih američkih država, to jest protiv svoje braće i prijatelja, protiv svoje sopstvene slobode.

STECENO PRAVO JUGOSLAVIJE NA OPSTANAK I BLISTAVU BUDUĆNOST.

Moj narod i Ja sa pouzdanjem čekamo ishod ovoga rata u kome su države zauzele položaje prema svojim životnim pogledima. Za dobar ishod toga rata Moj narod se i vredno zalaže, ne gledajući na žrtve. Time on izaziva divljenje u svetu, ali time u isti mah skupo potvrđuje i svoje pravo na opstanak na mestu na kome je vekovima. Jugoslavija će sutra opet biti pun svoj gospodar, i na Našoj kruni opet će zablistati oni dragi kamenovi koje predstavljaju razne naše pokrajine, Slovenija, Hrvatska, Dalmacija, Bosna sa Hercegovinom, Slavonija, Vojvodina, Crna Gora i Srbija sa Južnom Srbijom, svojom kolevkom.

Ja pominjem razne pokrajine sa njihovim istorijskim imenima, ne hoteci time nikoliko da ulazim u pitanje unutrašnjeg uređenja Jugoslavije. Za nas je bitno da obnovimo svoj zajednički dom, sa čvrstim krovom koji će nas sve štiti od snegova i oluja. Kako će biti unutra, to će razumno i dogovorno odlučiti narod koji zna šta je i koliko žrtava košta svoja država. Moja će lična nastojanja ići za tim, da obezbeđujem slogu delova radi celine i da u jednom demokratskom poretku omogućim pravilan razvoj svih narodnih

vrednosti. Ja jesam i Ja ću ostati kralj svih Jugoslovena, svih imena koja oni surevniivo nose—Srba, Hrvata i Slovenaca. Moja ljubav i Moje staranje uvek će ih obuhvatiti sve. Ja znam da u životu naroda često ima razmirica i sporova, koji potiču katkad iz posebnih interesa, katkad iz nesporazuma koji se dobrom voljom daju otkloniti. Moja je dužnost da pomirljivo gledam na sve to, kao što je to i dužnost svih naših pravih inostranih prijatelja, kojima bih Ja uvek rekao: "Budite prijatelji cele porodice, i ne uplićite se u naše domaće raspre, osim prijateljskim savetom svima." Jer naša objašnjavanja budu i prodju, a gorčina prema trećem koji se umešao ostane.

Moj narod i Ja svesni smo toga da će u sutrašnjoj Evropi države morati da saraduju jedne sa drugima tešnje nego ranije. Mi smo za tu saradnju raspoloženi kao i pre, i još više nego pre. U tom pogledu, kao i u pogledu obnove naše upropašćene zemlje, mi mnogo računamo na podršku i pomoć svih prijateljskih sila, naročito Engleske. Verujemo da se velike demokratije koje sad biju bojeve za slobodu i čovečnost neće moći ni politički ni ekonomski da dezinteresuju za Evropu. Sadašnji rat je pokazao pogrešnost mnogih principa ranije političke prakse. Ti principi moraću da se u izvesnoj meri izmene i prilagode potrebama sutrašnje Evrope i sveta. Bilo bi tragično da Evropa i svet padnu u stare zablude. Nadam se zajedno sa svima vama da će nam današnja zbivanja biti spasonosan nauk.

NOVI PRETSEDNIK KRALJEVSKE VLADE

Prvi komentari o g. S. Jovanoviću kao Pretsedniku vlade

Pretsednik
g. Slobodan JOVANOVIĆ

U engleskoj štampi kao i u ovdašnjim političkim krugovima, naročito u krugovima slovenskih zemalja, veoma se živo komentarisalo naimevanje g-na Slobodana Jovanovića za pretsednika Kraljevske vlade, i ti komentari svodili su se uglavnom na ove osnovne ideje:

Ostajući nepromenjena u svom sastavu i u svojoj politici, jugoslovenska Kraljevska vlada dobila je za pretsednika mesto vojnika priznatog stručnaka na polju državnih nauka. Mesto djenerala Simovića došao je dosadašnji potpretsednik g. Slobodan Jovanović, bivši dekan pravnog fakulteta, rektor Univerziteta i pretsednik Srpske Kraljevske Akademije Nauka.

Dolazak g. Slobodana Jovanovića motivisan je objektivno shvaćenom potrebom da se, naporedo sa neposrednom borbom do kraja na bojnopolju, počnu spremanja planova o izgradnji novog stanja u svetu i mesta koje, u tom stanju, treba da zauzme Jugoslavija.

G. Slobodan Jovanović je ime sa velikim autoritetom koji mu daju koliko njegove dosadašnje titule i dela iz državnog pravne nauke, poznata i cenjena i van njegove zemlje, toliko i njegova nacionalna delatnost. G. Jovanović je u svom nacionalnom radu, naporedo sa

poverenjem u javnom mišljenju na srpskoj strani, uspeo da stekne priznanje na hrvatskoj i slovenačkoj strani, širinom u shvaćanju načela na kojima treba da budu uređeni odnosi Srba, Hrvata i Slovenaca u jugoslovenskoj državnoj zajednici.

Kroz ova vremena katkad teških diskusija između unitarista i federalista g. Jovanović je ostao zastupnik federativne ideje i u jednom momentu bio je u aktivnoj saradnji sa svojim kolegama sa Univerziteta u Zagrebu.

Ostao je uvek van stranaka, ali uvek u centru svih akcija oko sredjivanja unutrašnjih problema, doprinoseći harmoniji širinom svojih pogleda.

U pitanju sredjivanja međunarodnog položaja na Balkanu i u Podunavlju na g. Jovanovića se s razlogom računa mnogo. Ugovor o Balkanskoj Uniji, koji g. Jovanović ima da potpiše u toku ove nedelje u ime Kraljevine Jugoslavije, simbolično najavljuje aktivnost novog pretsednika Jugoslovenske vlade.

Kao pretsednik vlade g. Jovanović preuzima ovde u Londonu dužnost zastupnika ministra vojnog djenerala Draže Mihailovića sa kojim su sada na ratištu u Jugoslaviji nekoliko i lično najbližih saradnika g. Jovanovića.

Njegovo pretsedništvo, naloženo potrebom situacije i poslova, došlo je jednodušnom voljom srpskih, hrvatskih i slovenačkih predstavnika u vladi, u kojoj je on svojom duhovnom i moralnom figurom voljen isto koliko i cenjen.

Sve to ide u prilog pojačanog aktiviteta jugoslovenske Kraljevske vlade u ovome periodu rata sa sve boljim izgledima za skoro pobjedu demokratskih sila i oslobodjenje Jugoslavije.

Prema primljenim izveštajima, naimevanje g. Slobodana Jovanovića za pretsednika Kraljevske vlade naišlo je na povoljan odjek i u američkoj javnosti. Tako "Nju-Jork Tajms" piše: "G. Jovanović imenovan je da pojača položaj kabineta koji ima cilj da pripremi pitanja posleratne Jugoslavije. Novi pretsednik je političar i veruje se da će kao takav lakše moći da rešava ove probleme nego li bivši pretsednik koji je vojno lice. G. Jovanović je vodeći pravnik Jugoslavije i poznat je kao prijatelj Britanaca." List isto naročito podvlači njegovu intelektualnu delatnost na beogradskom Univerzitetu.

NOVI MINISTAR VOJSKE

Odjek postavljenja djenerala Mihailovića u britanskoj javnosti

Imenovanje djenerala Draže Mihailovića za Ministra vojske, mornarice i vazduhoplovstva primljeno je u Velikoj Britaniji sa vidnim simpatijama i zadovoljstvom. Povodom ovoga veliki broj engleskih listova donosi duge članke o borbama u Jugoslaviji pod vodjstvom "srpskog Robin Huda," kako mnogi listovi ovde nazivaju vodju i zapovednika jugoslovenskih redovnih trupa koje se još junački bore protiv neprijatelja u svima krajevima Jugoslavije.

Tako list "Tajms" između ostaloga kaže: "Postavljanje djenerala Draže Mihailovića za ministra vojske predstavlja naročito značajnu činjenicu. On se danas nalazi u planinama srednje Srbije na čelu junačkih ostataka jugoslovenske redovne vojske koja sa uspehom prkosi svima pokušajima Nemaca i Italijana da je unište. Nemačke vlasti pre nekog vremena

ucenile su djenerala Mihailovića sa velikom svotom novaca."

"Deili Telegraf" kaže da naimevanje djenerala Draže Mihailovića za ministra vojske "predstavlja simbol poverenja vlade u stvar za koju se ove jedinice jugoslovenske vojske bore. To je dokaz snage njihove solidarnosti sa tim vojnim jedinicama."

"Manchester Gardian" kaže da postavljanje djenerala Mihailovića za ministra vojske, koji se i dalje nalazi na bojištu vodeći svoje odrede protiv Nemaca, predstavlja možda najznačajniji potez ikada učinjen u jugoslovenskoj vladi i raspaliće maštu čitavog javnog mnjenja isto toliko kao i jugoslovenskog naroda u njihovoj domovini."

Slične članke su objavili i "Deili Herald," "Njuz Kronikl," "Deili Skeč," i mnogi drugi ugledni engleski listovi.

položaja u dolini Zapadne Morave. Naše trupe pod komandom djenerala Draže Mihailovića uspešno se odupiru ogorčenim neprijateljskim napadima, iako su naše jedinice na sektoru Ulica bile prisiljene da se povuku usled napada neprijateljskih tenkova. Naši četnici učinili su više uspešnih operacija u neprijateljskoj pozadini. Moral naših trupa je odličan.

"Bosna i Crna Gora: Lokalne operacije nastavljaju se kao obično.

"Slovenija: Ništa naročito."

Svi britanski listovi objavili su i komentarisali prvi komünike o borbama trupa pod komandom Draže Mihailovića. Neki listovi daju naslov ovoj vesti: "Treći front u Jugoslaviji," a svi bez razlike podvlače činjenicu da postoji redovna jugoslovenska vojska pod komandom Draže Mihailovića. Pored fronta u Rusiji i drugog fronta u Libiji postoji i još jedan front u Jugoslaviji, na kome se bore 80.000 patriotskih vojnika protiv zajedničkog neprijatelja. Ovaj komünike koji većina listova u celosti objavljuju glasi:—

"Srpski front: Nemačke i fašističke snage u jačini tri divizije potpomognute tenkovima i avionima, otpočele su opštu ofanzivu protiv naših

JUNAK EPOPEJE DJENERAL MIHAILOVIĆ

U francuskoj emisiji londonskog radija: "Francuzi govore Francusima," prenesen je u nedelju 11 januara u 20.45 časova, čas posvećen podvizima srpskih ustanika. Posle kratkog uvoda jednog srpskog prijatelja, u kome je izraženo uverenje da će Francuska u stvaranju boljega sveta zauzimati mesto koje je uvek zauzimala u svima plemenitim preduzećima čovečanstva, četiri francuska spikera, govoreći naizmenice, opisali su podvige srpske vojske. U intervalima svirana je naša muzika. Cas je završen jugoslovenskom himnom. Tekst ovoga prenosa glasi:

Petnaestog novembra ove godine Kralj Jugoslavije, mladi Kralj od osmanaest godina, koji se nalazi u Londonu sa Svojom vladom, naimeovao je za generala pukovnika Mihailovića. Pukovnik Mihailović bio je u to vreme u brdima Jugoslavije. On je još tamo. Kralj Jugoslavije dodelio mu je ovo unapredjenje zbog toga, što je pukovnik Mihailović junak, junak epopeje, junak iz romana.

NEMCI U SAHU

Mihailović je čovek od svojih 47 godina, mali, mršav, sa naočarima. Više liči na profesora, nego na vojnika. Ima petoro dece i najveće mu je zadovoljstvo da peva stare srpske pesme, pratići sebe na gitari. Ali, to je jedan od najznamenitijih srpskih oficira. To je neka vrsta De Gola, jer, kao i šef slobodnih Francuza, i on je godinama skretao pažnju jugoslovenskog djeneralštaba na potrebe modernog rata, a nije više slušan nego De Gol.

Šta radi Mihailović u srpskim planinama? To je jednostavno: drži u sahu nemačku vojsku. Vauredna činjenica! Nemci, koji su u to vreme bili nepobedivi, predložili su mir primirje. Da, dšinovska nemačka vojska, čiji je mehanizovani talas tekao po celoj Evropi kao lavina, skrhala se na šaci junaka, kojima komanduje Mihailović. Primirje koje su mu Nemci tražili on je odbio odgovorivši:

— Produćiu da se borim i da vam nanosim što više zla.

Kada je nemačka vojska osvojila Srbiju i kad je, slomljena mehaničkom nadmoći neprijatelja, jugoslovenska vojska položila oružje u mesecu aprilu 1941, mnogi vojnici i oficiri odbili su da se predadu i sklonili se u brda da produže borbu. Krševita brda, strma, teško prohodna, pokrivena šumama. Nemački radio uzalud je lagao, kao i uvek, i objavljivao više zarobljenika nego što je jugoslovenska vojska brojala mobiliziranih ljudi. To nije sprečilo hiljade vojnika da odbiju da napuste borbu i da odu u planine sa puškom u ruci.

PLANINSKO RATOVANJE

Ovo planinsko ratovanje, koje vodi Mihailović, nije novost za Srbe. Srbija se nalazila vekovima na drumovima invazija Vizantinaca, krstaša, Turaka. Svi su oni silazili dolinama invazija Vizantinaca, krstaša, Turaka. Svi su oni silazili dolinama Save, Morave i Vardara, kojima su još jedared prošle blindirane nemačke divizije u aprilu 41. Najčešće, srpski narod, narod seljački, nije imao dovoljno opremljenu vojsku da se suprotstavi osvajaču u organizovanim bitkama. U takvim prilikama on se povlačio u brda, a zatim otuda iznenada izlazio da napada neprijatelja iz pozadine i sa boka, da prekida njegove saobraćajne veze, da seje za njim nered i paniku.

Ovi gerilci, udruživali su se u čete i ni jedan osvajač, ma koliko silan bio, nije se usudio da zadje u šume i planine gde su se oni krili. Hrabra dela ovih junaka nadahnula su mnoge pesme, koje predanje srpskih seljaka prenosi s kolena na koleno. Poslednja je od ovih pesama Mihailovićeva epopeja.

Posle ovih reči otvirano je "Spremite se spremite četnici" pa nastavljeno:

OKUPLJANJE U PLANINAMA.

Evo, dakle, Nemaca gde u proleće 41 nadiru prema moru da napadnu Krit. U Srbiji ostavljaju samo male garnizone radi obezbeđenja svojih saobraćajnih linija. Pukovnik Mihailović uzima komandu jednog bataljona dobrovoljaca. Sa njima on se zaklanje da se živi ne predaju. Klisurama Drine dopire u planine do jedne visoravni 1500 metara visoke. Jaruge su duboke, šume guste, a saobraćaj tešak. Ovde se već vekovima

(Nastavak na str. 4)

SLUŽBENI DEO

(Nastavak sa str. 2)

za referenta za vojsku Vojnog kabineta djeneral-stabni major Novaković V. Pavle, do sada načelnik štaba komande operativnih trupa;
za referenta za vazduhoplovstvo Vojnog kabineta vazduhoplovni potpukovnik, vojni izvidjač Skrivanić A. Gavro, do sada šef III. oteka Vojnog kabineta; i
za referenta za mornaricu Vojnog kabineta kapetan bojnog broda Kern I. Ivan, do sada šef IV. oteka Vojnog kabineta.
Pretsednik Ministarskog saveta i Ministar vojske, mornarice i vazduhoplovstva neka izvrši ovaj Ukaz.
P E T A R s.r.

Dj.Br.: 54
14 januara 1942. god.
London.

Pretsednik Ministarskog saveta,
Ministar unutrašnjih poslova, zastupnik
Ministra vojske, mornarice i vazduhoplovstva,
Slobodan Jovanović s.r.

MI
P E T A R II

po milosti Božjoj i volji narodnoj
Kralj Jugoslavije

Na predlog Našeg Pretsednika Ministarskog saveta i Ministra vojske, mornarice i vazduhoplovstva rešili smo i rešavamo:
da se postave:
za ordonans-oficira Njegovog Veličanstva Kralja, pešadijski kapetan II. klase Miletić M. Gligorije, do sada komandir I. čete gardijskog bataljona; i
za vršioca dužnosti komandanta gardijskog bataljona artiljerijskog kapetan I. klase Gogović F. Trajko, do sada na raspoloženju Ministra vojske, mornarice i vazduhoplovstva.
Pretsednik Ministarskog saveta i Ministar vojske, mornarice i vazduhoplovstva neka izvrši ovaj Ukaz.
P E T A R s.r.

Dj.Br.: 50
14 januara 1942. god.
London.

Pretsednik Ministarskog saveta,
Ministar unutrašnjih poslova, zastupnik
Ministra vojske, mornarice i vazduhoplovstva,
Slobodan Jovanović s.r.

MI
P E T A R II

po milosti Božjoj i volji narodnoj
Kralj Jugoslavije

Na predlog Našega Ministra vojske, mornarice i vazduhoplovstva,—postavljam:
za Komandanta vojnog depoa u Keptaunu rezervnog artiljerijskog brigadnog djenerala DJUKANOVIĆA Mila, do sada na istoj dužnosti;
za Pomoćnika komandanta vojnog depoa u Keptaunu djeneralštabnog pukovnika ŽIVKOVIĆA J. Stanimira, do sada načelnika operativnog odeljenja Staba Vrhovne komande;
za šefa vojne misije pri Kraljevskom poslanstvu u Kairu pešadijskog brigadnog djenerala MIRKOVIĆA J. Dragomira, do sada komandanta operativnih trupa;
za Pomoćnika šefa vojne misije pri Kraljevskom poslanstvu u Kairu djeneralštabnog pukovnika ŽUPANČIĆA S. Zvonimira, do sada na službi pri istoj misiji; i
za šefa vojne misije pri Kraljevskom generalnom konzulatu u Jerusalimu djeneralštabnog pukovnika STROPNIKA M. France, do sada na istoj dužnosti.
Naš Ministar vojske, mornarice i vazduhoplovstva neka izvrši ovaj Ukaz.

Dj.Br.: 62
15 januara 1942. god.
London.

Pretsednik Ministarskog saveta,
Ministar unutrašnjih poslova i zastupnik
Ministra vojske, mornarice i vazduhoplovstva,
Slobodan Jovanović s.r.

MI
P E T A R II

po milosti Božjoj i volji narodnoj
Kralj Jugoslavije

Na predlog Našega Ministra vojske, mornarice i vazduhoplovstva, a za pokazanu hrabrost—odlikujemo:
Našim Ordenom Karadjordjeve Zvezde sa mačevima četvrtog reda:
rezervnog konjičkog majora MIŠIĆA Z. Aleksandra i djeneralštabnog majora FREGLA E. Iva,—oslobodjavajući ih plaćanja takse.
Naš Ministar vojske, mornarice i vazduhoplovstva neka izvrši ovaj Ukaz.

Dj. Broj 63
14 januara 1942. god.
London.

Pretsednik Ministarskog saveta,
Ministar unutrašnjih poslova i zastupnik
Ministra vojske, mornarice i vazduhoplovstva,
Slobodan Jovanović s.r.

MI
P E T A R II

po milosti Božjoj i volji narodnoj
Kralj Jugoslavije

Na predlog Našega Ministra vojske, mornarice i vazduhoplovstva, a za pokazanu hrabrost za vreme rata—odlikujemo:
Našim Ordenom Belog Orla sa mačevima četvrtog reda:
bivšeg vojnog izaslanika Sjedinjenih američkih država u Jugoslaviji pukovnika FORTIJE-a,—oslobodjavajući ga plaćanja takse.
Naš Ministar vojske, mornarice i vazduhoplovstva neka izvrši ovaj Ukaz.

Dj. Br. 64
15 januara 1942. god.
London.

Pretsednik Ministarskog saveta,
Ministar unutrašnjih poslova i zastupnik
Ministra vojske, mornarice i vazduhoplovstva,
Slobodan Jovanović s.r.

MI
P E T A R II

po milosti Božjoj i volji narodnoj
Kralj Jugoslavije

Na predlog Našeg Pretsednika Ministarskog saveta i Ministra vojske, mornarice i vazduhoplovstva rešili smo i rešavamo:
da se stavi u penziju;
Na osnovi člana 111. i tačke 2. člana 112. Zakona o ustrojstvu vojske i mornarice;
djeneralštabni brigadni djeneral Ranosović P. Velimir, prevodeći ga u rezervu.
Pretsednik Ministarskog saveta i Ministar vojske, mornarice i vazduhoplovstva neka izvrši ovaj Ukaz.
Dj. Br. 60
14 januara 1942. god.
London.

Pretsednik Ministarskog saveta,
Ministar unutrašnjih poslova i zastupnik
Ministra vojske, mornarice i vazduhoplovstva,
Slobodan Jovanović s.r.

MI
P E T A R II

po milosti Božjoj i volji narodnoj
Kralj Jugoslavije

Na predlog Našeg Pretsednika Ministarskog saveta, i Ministra vojske, mornarice i vazduhoplovstva rešili smo i rešavamo:
da se stave u penziju;
Na osnovi člana 111. i tačke 8. i 9. člana 112. Zakona o ustrojstvu vojske i mornarice;
pešadijski potpukovnik Dinić S. Miloje; i
djeneralštabni major Vukotić J. Vukašin.
Pretsednik Ministarskog saveta i Ministar vojske, mornarice i vazduhoplovstva neka izvrši ovaj Ukaz.
Dj.Br.: 61
14 januara 1942. god.
London.

Pretsednik Ministarskog saveta,
Ministar unutrašnjih poslova i zastupnik
Ministra vojske, mornarice i vazduhoplovstva,
Slobodan Jovanović, s.r.

MINISTARSKA REŠENJA

MINISTARSTVO VOJSKE

Kraljevine Jugoslavije

Dj. Br. 205

19 decembra 1941. god.

London

Izvesni djenerali jugoslovenske vojske, koji su se primili da obrazuju ilegalnu vladu, samim tim aktom izneverili su svoj poziv. Potom su otišli u još veću krivicu izazivajući građanski rat, u kome se po njihovim naredjenjima ubijaju Srbi, čime služe neprijatelju. Prema tome,

R E S A V A M:

da dole imenovani djenerali, koji su ušli u ilegalnu vladu, i njihovi prvi aktivni saradnici, na osnovi člana 120. tačka b., prvi i drugi stav Zakona o ustrojstvu vojske i mornarice izgube čin s tim da se po oslobodjenju Jugoslavije stave pod vojni sud i to:

— Armiski djeneral Nedić Dj. Milan, koji je u svojstvu pretsednika ilegalne vlade preduzeo za račun neprijatelja oružanu akciju protiv jugoslovenske vojske i Srpskog naroda;

— Armiski djeneral Stojanović A. Aleksandar, koji je, kao saradnik djenerala Nedića Milana i organizator trupa za borbu protiv jugoslovenske vojske i Srpskog naroda, pomagao djenerala Nedića u gore navedenoj akciji;

— Armiski djeneral u rezervi Dokić Djura, kao član ilegalne vlade i saradnik djenerala Nedića Milana u toj akciji; i

— Pešadijski brigadni djeneral u rezervi Draškić Pantelija, koji je kao Ministar rada u ilegalnoj vladi i organizator trupa za oružanu akciju protiv jugoslovenske vojske i Srpskog naroda, pomagao djenerala Nedića u gore navedenoj akciji.

Pretsednik Ministarskog saveta i zastupnik Ministra vojske,
Armiski djeneral
D. T. Simović s.r.

MINISTARSTVO VOJSKE

Kraljevine Jugoslavije

Dj. Br. 216

22. decembra 1941. god.

London

Pošto je utvrđeno, da je izvestan broj oficira jugoslovenske vojske prešao u vojske od neprijatelja nametnutih, ilegalnih režima Pavelića i Nedića, i pošto pojedini oficiri i dalje stupaju u te vojske, to na osnovi člana 120. Zakona o ustrojstvu vojske i mornarice,—

R E S A V A M:

da svi ti oficiri izgube čin, s tim da se po oslobodjenju Jugoslavije stave pod vojni sud.

Pretsednik Ministarskog saveta i zastupnik
Ministra vojske,
Armiski djeneral
D. T. Simović s.r.

MINISTARSTVO VAZDUHOPLOVSTVA

I MORNARICE

V. Br. 31

London 22 decembra 1941 god.

Pošto je utvrđeno, da je izvestan broj oficira jugoslovenskog vazduhoplovstva i mornarice prešao u vazduhoplovstvo i mornaricu od neprijatelja nametnutih režima Pavelića i Nedića, i pošto pojedini oficiri i dalje stupaju u vazduhoplovstvo i mornaricu pomenutih režima, to na osnovi člana 120. Zakona o ustrojstvu vojske i mornarice,—

R E S A V A M:

da svi ti oficiri izgube čin s tim da se po oslobodjenju Jugoslavije stave pod vojni sud.

Pretsednik Ministarskog saveta i Ministar vazduhoplovstva i mornarice
Armiski djeneral,
D. T. Simović s.r.

EPOPEJA DJENERALA MIHAILOVIĆA

(Nastavak sa str. 3)

okupljaju hrabri ljudi, koji su se odupirali svima osvajačima. Sa svih strana stižu dobrovoljci. Studenti, žandarmi, trgovci, učitelji, profesori, naročito seljaci, mladi, stari, sveštenici sa krstom u jednoj a puškom u drugoj ruci vodeći čitava sela dok im crne mantije i ogromne brade lepršaju na vetru. I žene, žene čiji su muževi, čiji su sinovi poginuli, dolaze da ih zamene u borbi za oslobodjenje zemlje.

Druga vojska, skoro isto toliko velika, okuplja se više prema zapadu u bosanskim planinama, usred "nezavisne hrvatske države." Treća se diže u crnogorskom stenju. Ova je najbolje naoružana, jer se aprilsko povlačenje vršilo u tome pravcu. Druge grupe okupljaju se južno i istočno od Beograda. Najveću od njih vodi Dimitrijević, advokat od 60 godina, nadahnut žestokom verom.

Vrlo brzo sve ove grupe udružuju se pod Mihailoviće-
vom komandom.

PRVE POBEDE.

Juni 1941. Nemačka napada Rusiju. Danju i noću beskrayne kolone nemačkih trupa nadiru prema severu, prelazeći Dunav kod Beograda. Mihailović odlučuje da napadne Italijane koji su zauzeli Crnu Goru. Trinaestog jula udara na njih iznenada, potiskuje ih, rastura, stvara pokolj, hvata mnogobrojne zarobljenike. U Podgorici se Italijani bune. Antifašisti dezertiraju i prelaze u Mihailovićeve redove. Italijani se ne usudjuju više da drže bojište. Ne smeju čak da izlaze iz sela i varošica. Naročito ne noću.

U septembru Mihailović odlučuje da napadne Nemce. On raspolaze sa 100.000 ljudi, otprilike, ali sa malo oružja. U svakom slučaju ima samo puške i bombe. Odmah prekida nemačke veze između Beograda i Soluna. Stiže na 15 kilometara od Beograda, i drži front kao prava organizovana vojska na bojištu.

Nemce hvata strah. Oni pozivaju sa ruskog fronta tri divizije, tri potpune divizije sa tenkovima, artiljerijom, avionima. Mihailović i njegove trupe koje nemaju materijala da im suprotstave iščekavaju u planinama i rat se nastavlja.

PONUĐA PRIMIRJA.

Tada Nemci na jedared čine nečuvan korak: traže primirje od Mihailovića. Oni, koji su slomili tolike zemlje i tolike velike vojske ne mogu da izadju na kraj sa ovom šakom heroja. Traže primirje! Prvo u ovome ratu! Oni koji su bez prestanka pobjeđivali otpre dve godine!

I 5 oktobra dva nemačka oficira i jedan srpski "saradnik" stižu do mesta koje im je naznačila jedna od tajanstvenih Mihailovićevih radio stanica. Tu sreću srpske oficire koji im vezuju oči i penju ih u auto. Dva sata auto se vere kroz brda neverovatnih putovima. Zaustavlja se pred jednom kućicom izgubljenom u šumi. Onu trojicu izvode iz automobila i vode u kuću. Skidaju im veze sa očiju. Pred njima za stolom sedi čovek. To je Mihailović. Jedan od Nemaca uzima reč:

— U ime nemačke komande izjavljujem da je vaša akcija nelegalna. Jugoslovenska je vojska kapitulirala. Vi morate isto tako prekinuti borbu. Moj šef general Fon Dankelman ovlastio me je da pregovaram sa vama. Biće vam obezbeđeno primirje, vama i vašim vojnicima. Mi se nadamo da ćemo se sporazumeti.

Na ovo mu Mihailović odgovara:

— Istina je da je jugoslovenska vojska kapitulirala. Ali to je jugoslovenska vojska, a ne srpska. Mi smo kapitulirali uz garanciju da će Jugoslavija ostati netaknuta. Umesto toga, vi ste je odmah rasparčali. Ja ne znam koliko ću vremena produžiti borbu, ali znam da ću je obustaviti tek onoga dana, kad Nemačka bude kapitulirala i kad poslednji nemački vojnik pogine!

I nemačkim delegatima, zgranutim ovim herojskim odgovorom, vezuju ponovo oči. Zatim ih odvede tamo, odakle su došli.

NAJVELIČANSTVENIJA POJAVA OVOGA RATA.

Nemci se svete nad civilnim stanovništvom. Oni streljaju, vešaju ljude i žene. Ali, što je njihovo vladanje surovije, utoliko je srpski otpor veći.

I Mihailović nastavlja. On drži zemlju. Upravlja jednim delom. Izdaje pasoše. Okružen sa svih strana neprijateljem, zadivljuje ceo svet svojom nepokolebljivom hrabrošću. On raspolaze radio stanicama, šalje pozdravne telegrame svome Kralju, Staljinu, Čerčilu! Kontroliše četvrtinu Jugoslavije i skoro sve železnice. Ni jedan nemački ni italijanski vojnik ne usudjuje se da izadje izvan gradova. Njegovi vojnici žive od zemlje, snabdevajući se kod seljaka. S jednog na drugi kraj Jugoslavije kuriri mu prenose zapovesti. Cela zemlja tajanstveno se zaverila protiv neprijatelja koji osećaju da ih hvata strah, koji znaju da će biti poklani, koji se boje svega. To je prkos sto puta jačem neprijatelju. I ceo jugoslovenski narod oseća da ga Mihailović hrabri i bodri. To je pravo čudo. To liči u isto vreme na korzikansku vendetu i na rusku gerilu.

Zamislite Francusku potpuno okupiranu i De Gola gde drži Sevene sa 100.000 patriota. U ovome neobičnom ratu, u kome se ide od iznenadjenja ka iznenadjenju, Mihailović i njegova šaka heroja pretstavljaju, možda, ono što je najveličanstvenije. To je najubedljiviji primer šta može da učini otpor kad je ljudsko srce nadahnuće mržnjom prema osvajaču i ljubavlju prema otadžbini.

Na kraju emisije otsvirana je jugoslovenska himna. Emisija je ponovljena u celini u ponedeljak 12 januara u 11.45 časova.